

Sant Feliu de Llobregat

«Pensava estar-m'hi un parell d'anys, i m'hi he quedat tota la vida»

Mn. Josep M. Aragonès ha celebrat 50 anys de rector a Torrelavit

Carme Munté

L'any 1961 un sis-cents resseguia la carretera fins a la població de Torrelavit. Al volant hi anava un Mn. Josep M. Aragonès Rebollar de 34 anys que, provinent de Barcelona, havia estat «traslladat» en aquesta petita població del Penedès. Poc podia imaginar-se aleshores que el que havia de ser un temps breu d'exili acabaria sent tota una vida. Hi havia tanta feina a fer que Mn. Aragonès es va anar proposant mil i una fites per a la promoció del poble i de la seva gent, un treball incansable que ara, als seus 85 anys, li ha estat retornat en forma d'homenatge.

Fa cinquanta anys el bisbe Modrego el va enviar a Torrelavit. Per què?

El perquè és tot el rebombori que va haver-hi amb motiu de la protesta del director de *La Vanguardia*, Galinsoga, perquè a la parròquia de Sant Ildefons de Barcelona, d'on ell era feligrès i jo era vicari, en dues de les misses dominicals l'homilia era en català. Mn. Narcís Segués, l'aleshores rector, li va escriure una carta molt llarga explicant-li per què predicàvem en català i convidant-lo al mateix temps a assistir a les misses que es feien en castellà. De seguida van circular còpies d'aquesta carta per tot arreu i es va organitzar una campanya contra Galinsoga i contra *La Vanguardia*, que va patir la baixa de molts subscriptors. Calia adoptar mesures i finalment Galinsoga va ser destituït. Amb tot, les conseqüències no van acabar aquí. Va sorgir aleshores una campanya de denúncies contra el vicari de Sant Ildefons perquè se suposava que havia estat jo l'autor de la carta, quan de fet Mn. Narcís sempre va declarar davant del bisbe i davant de qui fos que ell n'havia estat l'autor. Vam arribar a una situació absurda en què Mons. Modrego em cridava gairebé cada dia per mostrar-me les denúncies que li arribaven contra mi acusant-me de separatista i en què jo li negava una vegada i una altra que hagués estat l'autor de la carta. En el moment de sortir, sempre em deia el mateix: «*Ya me parecía a mí que aragonés y separatista no se puede ser...*» Finalment, però, i després d'haver rebut una carta escrita pel mateix governador acusant-me de separatista, el bisbe Gregorio Modrego em va nomenar rector de Torrelavit.

Com va rebre la notícia del canvi de destí?

D'una banda, estava content perquè em feien rector; de l'altra, trist perquè el bisbe m'havia tret de Barcelona per evitar-se problemes amb el governador. Malgrat que Mons. Modrego m'havia defensat en més d'una ocasió, aquesta decisió em va causar una profunda tristesa. Però vet aquí que vaig arribar a Torrelavit amb la intenció d'estar-m'hi un parell d'anys, i m'hi he quedat tota la vida.

Per què aquest canvi de plans?

Perquè vaig considerar que valia

la pena ajudar els veïns de Torrelavit en tots els sentits, també en el d'obrir portes i finestres i respirar una mica. Una de les primeres coses que vaig fer va ser visitar tots els veïns del poble, i fins i tot encara conservo les llibretes on n'anotava dades d'interès. També vaig organitzar a l'església classes de català i d'història de Catalunya. Vaig organitzar la catequesi parroquial i interparroquial de l'arxiprestat d'Anoia i, com que no hi havia llibres adequats, no vaig tenir cap més remei que escriure'ls jo mateix. Vaig crear l'esplai els dissabtes a la tarda a la rectoria en un temps en què els únics televisors els teníem aquí i al bar. Vam organitzar vetllades culturals, festes de teatre, excursions els diumenges a la tarda... I la gent responia. Va ser aleshores que em vaig adonar que el que la gent necessitava no era un savi, sinó un rector que es dedicés al poble.

I va prendre un determini...

Sí, que així com hi ha capellans que per vocació dediquen tota la seva vida a les missions, també n'hi pot haver que es dediquin sempre a la gent del món rural. La coincidència va fer que en arribar a Torrelavit s'estigués organitzant el que després anomenàrem la Micop (Missió Comarcal del Penedès). Va ser tot un èxit que encara em va refermar més en la voluntat de dedicar-me del tot al poble.

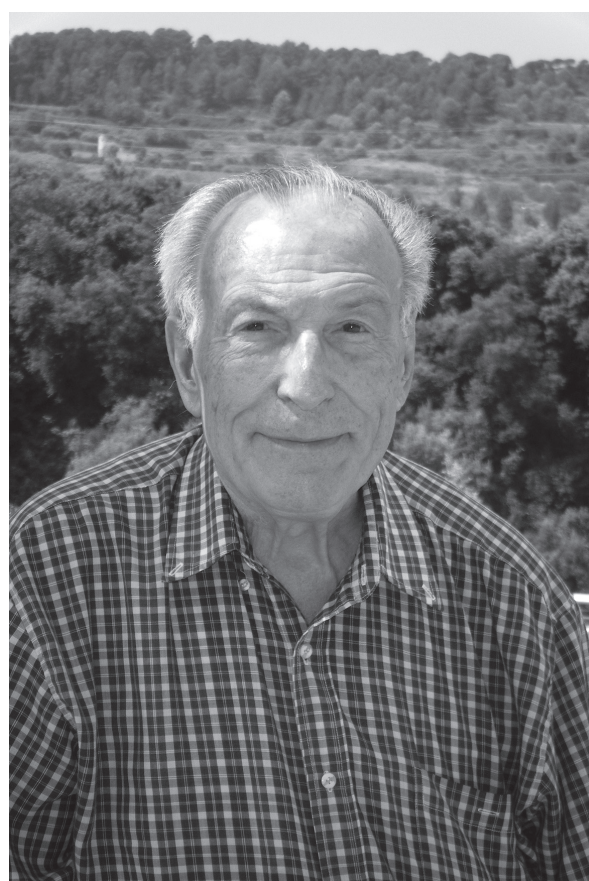
Tota la vida, però no totes les hores, perquè també en passava moltes a Barcelona...

Hi havia d'anar perquè va sorgir la necessitat de tenir una Bíblia completa en català i en un sol volum, i em va tocar a mi de coordinar aquest projecte de la Fundació Bíblica Catalana. També em van encarregar les classes d'introducció a la Bíblia al Centre d'Estudis Pastoral de Barcelona. Amb el meu sis-cents havia recorregut gairebé totes les carreteres de Catalunya per impartir conferències de Bíblia, catequesi i del Concili Vaticà II.

Què va suposar l'arribada de Narcís Jubany com a arquebisbe de Barcelona l'any 1971?

Quan Narcís Jubany va ser nomenat arquebisbe de Barcelona, jo era aleshores rector de Sant Sadurn d'Anoia però m'ocupava també de les parròquies de Torrelavit i Subirats. Al Dr. Jubany no se li va ocórrer res més que fer-me vicari episcopal de la zona del Penedès, Garraf i Piera-Capellades, però va arribar un moment que ja no podia més. Li vaig

«M'han arribat a dir de tot i m'han assenyalat com el culpable que al bisbe Irurita no el fessin sant»

dir al Dr. Jubany que si no volia que em tornés boig havia de deixar la rectoria de Sant Sadurn d'Anoia i quedar-me de nou a Torrelavit. Encara recordo el primer sermó quan vaig tornar d'una manera fixa al poble: «Bé, ja coneixeu tots la dita aquella que diu "no és boig qui a casa torna". Doncs ja ho veieu, he tornat.»

És veritat que vostè escrivia les homilies i les cartes pastorals del Dr. Jubany?

Algunes sí. Pel que fa a les homilies, li havia escrit per exemple les de la festivitat de la Mare de Déu de Montserrat, de la Mare de Déu de la Mercè, de la inauguració del curs de la Facultat de Teologia de Catalunya, de la missa funerària de Josep Tarradellas...

Però com a mínim li devia dir la idea de l'homilia, oi?

En alguna ocasió em donava la idea general, però normalment no. Sempre em deia: «Tu mateix, en acabat ja m'ho llegiré i m'ho faré meu.»

També va participar en la fundació de Ràdio Estel i va ser estar molt vinculat amb Catalunya Cristiana, on va escriure del 1979 al 2001.

En una visita del cardenal Narcís Jubany al Vaticà, el papa Joan Pau II li va preguntar: «Vostès a Barcelona ja tenen emissora? Què esperen a tenir-ne?» Dit i fet, quan el cardenal Jubany va tornar a Barcelona, em va cridar i ens vam posar mans a l'obra. El primer que calia fer era buscar local i persones que coneguessin el mitjà. Així vam començar aquesta aventura amb ben pocs mitjans però amb molta il·lusió. Vaig ser membre del patronat de totes dues fundacions i a mi em va tocar defensar un principi que encara continuo defensant: «És necessari o no que el bisbat de Barcelona

tingui una emissora? Si la resposta és que sí, aleshores la següent pregunta és: es veu clar que això és un fet pastoral? Perquè aleshores la conseqüència és que la diòcesi de Barcelona ha de tenir clar que això li costarà diners.»

Vostè va ser amic íntim i fidel col·laborador del cardenal Narcís Jubany fins al moment de la seva mort, i ell el va nomenar canonge.

Vaig acceptar ser canonge en deferència al cardenal Narcís Jubany, que sempre va fer mans i mànigues per fer-me no sé què i jo sempre m'hi vaig negar. I també ho vaig acceptar perquè, tot i el nomenament, podia continuar sent rector de Torrelavit.

Hi ha una experiència que l'ha acompanyat al llarg de tota la seva vida: la d'haver vist viu el bisbe Manuel Irurita quan tothom el feia assassinat a Montcada l'any 1936. Què en pensava el cardenal Jubany?

Doncs que era veritat el que jo deia. Tant és així que en una ocasió en què algú va suggerir d'eliminar el meu testimoni del conjunt documental per al procés de beatificació del bisbe Irurita, el Dr. Jubany va ser taxatiu en dir: «Si no hi van les declaracions que ha fet

Mn. Aragonès, a Roma no hi va res.» I, de fet, no hi va anar res, perquè el qui va ressuscitar el procés va ser després el cardenal Ricard M. Carles.

Quantes vegades ha explicat el moment en què van veure sortir el bisbe Irurita del Palau Episcopal el gener del 1939?

Moltes. Només uns dies després dels fets, vam ser citats pels dos germans del bisbe Irurita en un pis del Passeig de Gràcia, seu del Govern d'Euskadi durant la guerra. L'un era laic i l'altre vestia l'hàbit de frare caputxí. Ens van interrogar per separat als quatre que havíem vist el bisbe i, en comprovar que les versions coincidien, recordo com si fos ara les paraules dels dos germans. «Manuel era un sant», va dir el germà laic, mentre que l'altre, el caputxí, li va replicar: «Deixa't estar de sants, que el que a nosaltres ens interessa és saber on es troba el Manuel.» En acabat, ens van demanar que si us plau no divulgéssim el que havíem vist perquè, segons ens van dir, el fet de no saber on era el seu germà els feia estar molt neguitosos i feia patir la família.

Hi ha qui ha titllat la seva versió de «fantasiosa»...

En totes les declaracions que vaig fer vaig insistir a remarcar que nosaltres sempre vam tenir molt clar que no es tractava de cap visió ni de cap aparició. És més, quina mena d'aparició seria la que diguéssim: «No griten, que me comprometen?»

Haver estat testimoni d'aquests fets li ha portat gaires problemes?

Al si de l'Església m'han arribat a dir de tot. Hi ha capellans que m'han dit «traïdor» i que m'han assenyalat com el culpable que el procés de beatificació del bisbe Irurita no tirés endavant.